

NORGES HØYESTERETT

Den 13. desember 2010 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Matningsdal, Skoghøy og Webster i

HR-2010-02124-U, (sak nr. 2010/1834), straffesak, anke over dom:

A (advokat Hjallis Bakke)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

avsagt slik

B E S L U T N I N G:

- (1) Saken gjelder domfeltes anke over saksbehandlingen og lovanvendelsen i sak om forbrytelse mot blant annet straffeloven § 196 første ledd.
- (2) X tingrett avsa 25. januar 2010 dom med slik domsslutning:
 - ”I. A, født xx.xx.xx, dømmes for overtredelse av straffeloven § 193, første ledd til en straff av fengsel i 120 dager. Fullbyrdelsen av straffen utstår med en prøvetid på to - 2 - år, jfr. strl. § 52 flg. Han dømmes dessuten til å betale en bot til statskassen stor kr. 20.000,-, subsidiært 10 dagers fengsel.
 - II. A, fradømmes retten til for fremtiden å inneha stilling som lærer ved grunnskole eller videregående skole.
 - III. A, frifinnes for overtredelse av strl. § 200, annet ledd, jfr. tredje ledd, og strl. § 196, første ledd.
 - IV. A, dømmes til med en oppfyllelsesfrist på 14 dager fra forkynnelsen av denne dom å betale oppreisningserstatning til B med kr. 30.000,-.
 - V. A, dømmes til å erstatte det offentlige sakens omkostninger med kr. 4000,-.”
- (3) Tingrettens dom var enstemmig.

- (4) Påtalemyndigheten anket til Hålogaland lagmannsrett, som 2. september 2010 avsa dom med slik domsslutning:
- ”1. **A, født xx.xx.xx, dømmes for overtredelse av straffeloven § 200 annet ledd, jf. tredje ledd og en overtredelse av straffeloven § 196, sammenholdt med det forhold som er rattskraftig avgjort ved X tingretts dom av 25.01.2010 til fengsel i 9 - ni - måneder. Dommen er særskilt dom i forhold til Ofoten tingretts dom av 13.08.2008, jf. straffeloven § 64 første ledd.**
 - 2. A fradømmes retten til for fremtiden å inneha stilling som lærer ved grunnskole eller videregående skole.**
 - 3. A dømmes til å betale B oppreisning med 50 000 - femtitusen - kroner innen to uker fra dommens forkynnelse.”**
- (5) Lagmannsrettens dom er for domfellelsen etter straffeloven § 196 avsagt under dissens 5-2, idet to meddommere stemte for frifinnelse for denne tiltaleposten.
- (6) A har anket til Høyesterett. Anken gjelder saksbehandlingen og lovanvendelsen for så vidt han er dømt for forbrytelse mot straffeloven § 196. I korte trekk anføres det at domsgrunnene er mangelfulle og uklare i forhold til hva lagmannsrettens flertall har lagt til grunn når den kom til at den seksuelle omgangen fant sted før fornærmede fylte 16 år. På bakgrunn av de uklare domsgrunnene, er det videre uklart om flertallet har vurdert samtlige bevis og om det ved bevisvurderingen er stillet tilstrekkelige krav til bevisenes styrke.
- (7) *Påtalemyndigheten* har anført at lagmannsrettens dom er riktig. Lagmannsretten har lagt vekt på fornærmedes forklaring for retten, som ble ansett konsistent og med høy grad av pålitelighet. Beskrivelsene i fornærmedes dagbok gir videre god dekning for det faktum som lagmannsretten har lagt til grunn. Anken synes å bære preg av å være en anke over bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet, noe Høyesterett ikke kan prøve.
- (8) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker:
- (9) Det følger av Den internasjonale konvensjon om sivile og politiske rettigheter (SP) artikkel 14 nr. 5 at enhver som er domfelt for et lovbrudd, har rett til å få domfellelsen og straffutmålingen overprøvd av høyere rettsinstans. Denne bestemmelsen medfører blant annet at dersom tiltalte er frifunnet for et forhold i tingretten, men dømmes i lagmannsretten, har han krav på å få lovanvendelsen, saksbehandlingen og straffutmålingen overprøvd av Høyesterett, idet det forbeholdet som Norge har tatt til denne bestemmelsen er begrenset til bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet, se Rt. 2009 side 187. Dette innebærer etter Høyesteretts ankeutvalgs praksis at anke til Høyesterett bare kan nektes fremmet dersom utvalget finner det klart at anken ikke vil føre fram, jf. Rt. 2009 side 961 avsnitt 18.
- (10) Ved behandlingen av tiltaleposten for forbrytelse mot straffeloven § 196 gir lagmannsretten først en omtale av den seksuelle kontakten som hadde oppstått mellom partene våren og forsommeren 2001. Deretter beskrives det at fornærmede oppsøkte A, som var rektor på den skolen hvor hun var elev, på hans arbeidssted etter at hun hadde vært på en ferietur med sin familie. Videre opplyses det at fornærmede hadde forklart at A stakk en finger fire til fem centimeter inn i hennes skjede. I tillegg fremgår det av dommen at fornærmedes dagbok var lagt fram som bevis i saken, og at det i den var ”gitt en omfattende beskrivelse av det som skjedde på rektors kontor de aktuelle dagene. Hun har detaljert beskrevet kyssing, beføling og stryking, men har ikke skrevet noe om inntrenging”.

- (11) Fornærmede er født XX.XX. For lagmannsretten var det både spørsmål om A ved den aktuelle anledningen i det hele hadde utført en handling med henne som etter praksis regnes som seksuell omgang, og om denne handlingen i tilfelle hadde skjedd før 15. juli 2001. Om dette spørsmålet uttaler lagmannsrettens flertall at det hadde

”... funnet det bevist utover enhver rimelig tvil at tiltalte har hatt seksuell omgang med fornærmede før hun fylte 16 år. Bs forklaring fremsto som nøktern og troverdig, også om årsaken til at den seksuelle omgangen ikke var direkte omtalt i dagboka. Hennes forklaring stemmer i tid med hennes mors forklaring om ferieturen. At B ikke sa noe om seksuell omgang før fylte 16 år da hun ble politiavhørt i forbindelse med anmeldelsen den 09.07.2008 kan ikke tillegges vekt i motsatt retning. B var klar på tidspunktet for den seksuelle omgang da hun ga en mer omfattende politiforklaring den 23.10.2008. Hun hadde da vist politiet hvor besøkene på tiltaltes arbeidssted var beskrevet i dagboka.”

- (12) Straffeprosessloven § 40 femte ledd fastsetter at i saker som er behandlet med meddomsrett skal domsgrunnene ”angi hovedpunktene i rettens bevisvurdering”. Om dette kravet uttales det i Ot.prp. nr. 78 (1992-93) på side 77-78:

”Retten skal først og fremst redegjøre for hva som har vært de springende punkter ved bevisvurderingen og kort angi hva som har vært avgjørende for bevisvurderingen. Hvor omfattende det er grunn til å redegjøre for bevisvurderingen, vil variere fra sak til sak. Det kreves ikke at retten gir en detaljert beskrivelse”

- (13) Etter ankeutvalgets vurdering oppfyller lagmannsrettens domsgrunner klart dette vilkåret. Et sentralt bevissspørsmål var tydeligvis hvilken betydning det hadde at fornærmede ikke hadde omtalt noen inntrenging i dagboken. Sitatet fra lagmannsrettens domsgrunner viser at dette er vurdert, men at flertallet kom til at det til tross for den manglende omtalen ikke var rimelig tvil om at det hadde skjedd en inntrengning i skjeden før fornærmede fylte 16 år.
- (14) Anken over domsgrunnene kan etter dette klart ikke føre fram.
- (15) Det samme gjelder for anken over lovanvendelsen. Det er tilstrekkelig å vise til at lagmannsrettens flertall uttaler at det hadde funnet det bevist ”utover rimelig tvil” at A hadde opptrådt som beskrevet i tiltalebeslutningen. Dette er riktig kriterium. Domsgrunnene inneholder heller ikke noe utsagn som kan indikere at lagmannsretten ikke anvendte dette beviskravet.
- (16) Anken blir etter dette ikke tillatt fremmet.
- (17) Avgjørelsen er enstemmig.

S L U T N I N G:

Anken tillattes ikke fremmet.

Jens Edvin A. Skoghøy
(sign.)

Magnus Matningsdal
(sign.)

Bergljot Webster
(sign.)

Riktig utskrift: